
СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Проф. д-р Кирил Топалов, Веска Николаева</i> ОТ СИМВОЛИЗЪМ КЪМ КОЛЕКТИВНА ИДЕНТИЧНОСТ. ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ В СЕЛСКИТЕ ОБЩНОСТИ	9	<i>Вера Керелезова</i> ТРАДИЦИОННИ ПРАЗНИЦИ В КРАЯ НА ЗИМАТА	98
<i>Леонора Бонева</i> „СЕЛСКО НАСЛЕДСТВО И КОЛЕКТИВНА ИДЕНТИЧНОСТ“ – ЕДНА РАЗЛИЧНА ИЗЛОЖБА В РЕПЕРТОАРА НА НИМ	39	<i>Симеон Мильов</i> ЛИЦА НА МАСКИ, МАСКИ ЗА ЛИЦА	104
<i>Проф. д-р Георг Краев</i> ЗА ФОЛКЛОРНИЯ ЧОВЕК И НЕГОВИТЕ ПОДРЕДБИ	68	<i>Ст. н.с. д-р Ангел Гоев</i> ТАБУ И ТРАДИЦИОННИ ЗАБРАНИ В БЪЛГАРСКАТА СВАТБЕНА ОБРЕДНОСТ	109
<i>Проф. д-р Кирил Топалов</i> РОЛЯТА НА МАТЕРИАЛНАТА СЕЛСКА КУЛТУРА В ИСТОРИЧЕСКОТО ИЗГРАЖДАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРНА ИДЕНТИЧНОСТ И В УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА БЪЛГАРСКА КУЛТУРА	74	<i>Таня Марева</i> КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ. СЛУЧАЯТ СМИЛЯН	117
<i>Проф. д-р Симеон Недков</i> ПРЕДСТАВЯНЕ НА ТРАДИЦИОННИЯ СЕЛСКИ БИТ И КУЛТУРА В МУЗЕИТЕ НА ОТКРИТО	79	<i>Маргарита Николова</i> КЪПАНЕ НА МЛАДОЖЕНЦИТЕ НА ИВАНОВДЕН В ГРАД КУЛА	123
<i>Лиляна Шулева</i> „ДЕН ГОДИНА ПОИ“ Виното в празниците, делниците и вярванията в лозарските села от Пазарджишко	86	<i>Ст. н.с. д-р Йорданка Манкова</i> СВЕТЪТ НА ДЕТЕТО В КРАЯ НА XIX И ПЪРВИТЕ ДЕСЕТИЛЕТИЯ НА XX В. Към въпроса за идейната концепция и практическата реализация на една музейна експозиция в Етнографско-възрожденски комплекс „Св. Софроний Врачански“ към РИМ–Враца	129
<i>Вася Гергинова</i> РОДОПСКИ БАГРИ (По материали от Пазарджишки регион)	92	<i>Изглика Мишкова</i> МУЗЕЙ, ПОСЕТИТЕЛИ И ОБРАЗОВАНИЕ – ДОБРИ ПРАКТИКИ И РЕШЕНИЯ	140
		<i>Вера Керелезова, Леонора Бонева</i> ОБУЧЕНИЕ И ЗАБАВЛЕНИЕ В МУЗЕЯ (Детските образователни програми по проекта Култ рурал)	151

CONTENTS

<i>Prof. Dr. Kiril Topalov, Veska Nikolaeva</i> FROM SYMBOLISM TO COLLECTIVE IDENTITY. BUILDING SUSTAINABLE RURAL COMMUNITIES	9	<i>Simeon Milyov</i> FACES OF MASKS, MASKS FOR FACES	104
<i>Leonora Boneva</i> “RURAL HERITAGE AND COLLECTIVE IDENTITY” – AN ATYPICAL EXHIBITION IN THE NMH REPERTOIRE	39	<i>Angel Goev, PhD</i> TABOO AND TRADITIONAL BANS IN THE BULGARIAN WEDDING RITUALITY	109
<i>Prof. Dr. Georg Kraev</i> ABOUT THE FOLKLORE MAN AND HIS INTERPRETATIONS	68	<i>Tanya Mareva</i> SUSTAINABLE DEVELOPMENT THROUGH CULTURAL HERITAGE RESOURCES, THE CASE OF SMILYAN	117
<i>Prof. Dr. Kiril Topalov</i> THE FUNCTION OF THE MATERIAL RURAL CULTURE IN THE HISTORICAL BUILD-UP OF BULGARIAN CULTURAL IDENTITY AND IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL BULGARIAN CULTURE	74	<i>Margarita Nikolova</i> BATHING THE BRIDE-GROOMS ON IVANOV DEN IN THE KULA TOWN	123
<i>Prof. Dr. Simeon Nedkov</i> EXHIBITING TRADITIONAL LIFE AND RURAL CULTURE IN THE OPEN-AIR MUSEUMS	79	<i>Yordanka Mankova, PhD</i> WORLD OF THE CHILD AT THE END OF THE 19 TH CENTURY AND THE EARLY DECADES OF THE 20 TH CENTURY On the problem of the ideological conception and practical realization of a museum exhibition at the “St. Sophronii Vrachanski” Ethnographic and Revival complex, the RMH, Vratza	129
<i>Lilyana Shuleva</i> “A DAY’S WORK WINES A YEAR”	86	<i>Iglia Mishkova</i> MUSEUM, VISITORS AND EDUCATION – GOOD PRACTICES AND DECISIONS	140
<i>Vasya Gerginova</i> RHODOPEAN SHADES OF COLOUR	92	<i>Vera Kerelezova, Leonora Boneva</i> TRAINING AND ENTERTAINMENT IN THE MUSEUM (Children educational and training programs of the Cult rural project)	151
<i>Vera Kerelezova</i> TRADITIONAL FEASTS AT THE END OF THE WINTER	98		

Том XXI на Известия на НИМ съдържа материали, представящи проекта Култ рурал, един проект на програмата „Култура 2000“ на Европейската комисия, в който участват институции от седем държави, обединени от идеята да се изследва наследството на селото и да се отсеят онези ценности на традиционната култура, които съвременността припознава като важни за устойчивото развитие на европейското село. Основните дейности на всяка страна съорганизатор са концентрирани около провеждане на научно изследване и организиране на музейна изложба. С тези задачи се ангажираха Академията за балканска цивилизация, асоцииран партньор, и Националният исторически музей, официален съорганизатор по проекта Култ рурал от българска страна. Като необходими предхождащи и съпътстващи дейности бяха проведени национални работни срещи и детски конкурси, празници и ателиета.

На това основание в настоящия том са включени изследването на Академията за балканска цивилизация, осъществено от проф. Кирил Топалов и Веска Николаева, обстоен преглед на дейността на Националния исторически музей по проекта с фокус върху изложбата „Селско наследство и колективна идентичност“, направен от д-р Леонора Бонева, ръководител на българското участие в проекта, доклади и съобщения от националните уъркиопи в Ковачевци, Златоград и Боженци – проф. Георг Краев, проф. Кирил Топалов, проф. Симеон Недков, ст. н.с. Ангел Гоев, Вася Гергинова, Лили Шулева, Вера Керелезова, Симеон Мильов, Таня Марева, Маргарита Николова, както и статии, представящи детския свят в музея – ст. н.с. Йорданка Манкова, проблемите на детската публика в музеите – Излика Мишкова и накрая – преглед на детските програми, реализирани по проекта Култ рурал, направен от Вера Керелезова и Леонора Бонева.

Статиите представят широк спектър на изследователски интереси, подход към проблемите и интерпретация на важни за успешното протичане на проекта теми. Редколегията изказва благодарност на всички автори, които партнираха на НИМ при работата по проекта Култ рурал и, предоставяйки текстовете си, направиха възможно комплектуването на настоящия том.

Изказваме благодарност също на Поли Атанасова и Ралица Кацова, които участваха при редакцията на текстовете и обработката на илюстративния материал в тома.